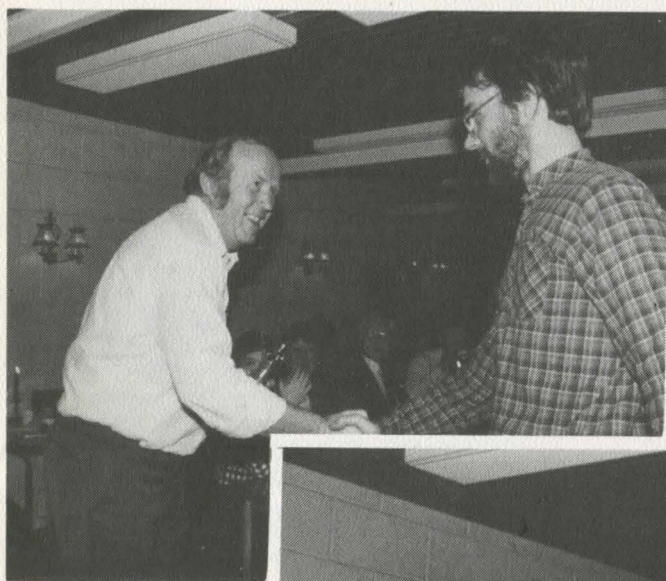
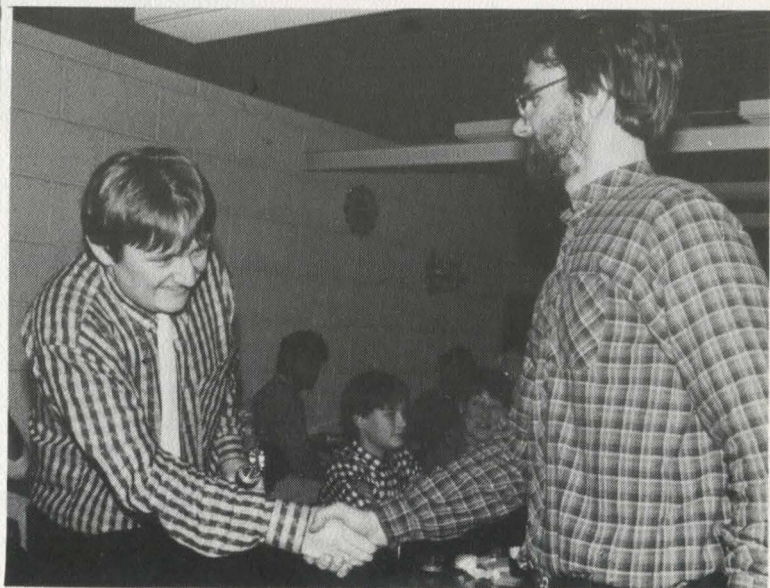

STJERNE- verdenen

Formann Morten Løken deler ut premier til Leif Gulliksen (øverst) og Gustav Gudbrandsen. Sistnevnte ble igjen den suverene vinner.

Juli
1987

SJAKKLUBBEN STJERNEN, Seilduksgt. 11, 0553 Oslo 5. Tlf. 351903. Apen hverdager fra kl. 19.00, lørdager 11.00 - 13.30. I juni og august kun tirsd., torsd. og lørd. Juli stengt.

STJERNEVERDENEN er klubbens medlemsblad. Redaktør er Petter Stigar, Bentsebrugt. 3, 0476 OSLO 4.

Fra Styret

SEILDUKSGATA 11

Undertegnede vil på styrets vegne komme med en orientering om hvor vi står i gårdsaken. Det er dessverre ikke tatt noen endelig avgjørelse enda, men noe må skje i nær fremtid. Årsaken til at det hele har dratt ut så lenge, skyldes utvilsomt våre forhandlinger med leieboerne om at de skulle overta leieboerdelen av gården, fra 2. til 4. etg. Disse forhandlinger har nå strandet; leieboerne viser ikke den nødvendige iver til å overta.

Det arbeides nå med en plan om at vi pusser opp gården i egen regi, og seksjonerer ut leilighetene etterpå. Dette tror vi er den økonomisk mest riktige avgjørelse både for oss og leieboerne. Det er bare én hake ved dette, og det er at vi trenger

leieboernes underskrifter, og det arbeider vi med nå. Hvis dette ikke går, blir gården overtatt av Oslo Byfornyelse, og da står alt i det uvisse. Styret er redd denne løsning kan bli for dyr for oss. Klubben har nå i mange år nytt godt av en meget lav husleie, og det har kun skjedd ved at vi har eid våre egne lokaler.

Denne uvisse situasjonen har også innflytelse på vårt vedlikehold av spillelokalene. De trenger sterkt en ansiktsløftning. Styret har ikke våget å ha noen store uttellingene til vedlikehold før situasjonen er avklart.

Vel, slik er stillingen idag, men vi håper inderlig at vi har andre og bedre nyheter i Stjerneverdenen til høsten.

STYRET V/ BJØRN ØVERLAND

DAGENS ADVARSEL

"Enevælde fra Hovedets Side er en meget usund og farlig Mangel paa Balance, som kan føre til de besynderligste Forvoksninger, Folk der spiller Skak hele livet igennem eller bedriver Filologi eller skriver Indholdsfortegnelser..."

Johs V Jensen, 1927

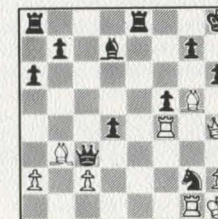
INNHOLD: s.3: Stjernenspillere briljerer s.5: "På det opprørte hav" - Per Warendorph skriver om Blackmar-Diemer gambit s.8: Turneringsresultater s.10: "A vinne et postsjakkparti.." - redaktøren benytter anledningen til å kommentere egne vinstpartier s.13: Mary Klingen refererer fra soneturneringen på Gausdal s.14: Stjernen Grand Prix s.15: En arbeidsbok! Knut Jøran Helmers har kommet med enda en bok, denne gang om Simen Agdesteins partier.

STJERNENSPILLERE BRILJERER

Noe av tiltrekningskraften ved vårt kjære spill består i at selv dets mer beskjedne dyrkere kan leve i et berettiget håp om nå og da å levere det skarpsindige, flotte og overraskende. Caïssas smil er med andre ord ikke forbeholdt Morphy, Aljechin og desslike; en sjelden gang kan det også ramme hennes tilhengere i Seilduksgaten. Imidlertid er det slik at man må gjøre seg fortjent til Caïssas gunst, ved enten å være dyktig eller også enestående frekk. Kast en blick på nedenstående diagram:

Lilland

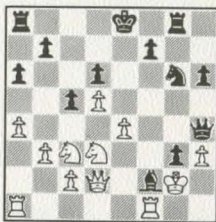
Buffelen

I denne stillingen fra årets vårturnering ser det alt annet enn lyst ut for hvit: Ikke bare er han tre bønder under, men gaffelspringeren på g2 kan ikke slås uten de bedrøveligste konsekvenser for den hvite kongen.

Det finnes riktignok en remis med 29 Lxh6 Lc6 (29 - Sxh4 30 Lxg7+ Kh7 31 Txx4#) 30 Lxg7+ Kxg7 31 Dg5+ Kh7 32 Dh5+ osv., hvilket tydeligvis ikke kan ha tilfredsstilt Buffelen, som istedet spilte 29 Ld5??!! Lilland tok imot offeret med 29 - Sxh4 30 Txx4 men glemte så å se seg for. Etter 30 - Lc6?? gikk han matt med fynd og klem: 31 Txx6+! gxh6 32 Lf6+ Kh7 33 Tg7+ Kh8 34 Tc7#! 30 - Le6 ville ellers satt en effektiv stopper for hvits sprell...

Et besynderlig eksempel var dette, men ikke uten underholdningsverdi. Dog skal vi se nok et dronningoffer, og forflytter oss dermed til et annet og høyere plan: Fra en illustrasjon av menneskelig skrøpeligheit til en partislutning som levendegjør skjønnhet og sannhet - envher sjakkspillers høye idealer...

Hoff

Løtveit

Før vi gjennomgår trekkene som førte til denne stillingen, kan leserne selv forsøke å finne kombinasjonen. Svart trakk og vant.

Deretter ser vi hele partiet, spilt i Karlstad Åpen i romjul-en.

Hvit: Tormod Løtveit, OSS
Svart: Terje Hoff

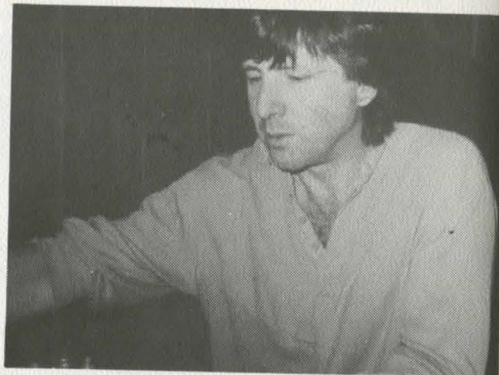
PIRC

1 e4 d6 2 Sf3 Sf6 3 Sc3 g6 4 d4 Lg7 5 Le2 c6

Svart utsetter rokaden. Legg merke til hvordan hvit nå rokerer kort, lukker sentrum og deretter erter på seg en bondepåmarsj på kongefløyen.

Oven- og nedentor: Terje Hoff.

6 0-0 Sbd7 7 Lg5 e5 8 d5 c5 9 Dd2 h6 10 Lh4 g5! 11 Lg3 a6! 12 a4 Sf8 13 Se1 Sg6 14 h4?

Hvit vil gå til motaksjon med f4, en trolig for skarp idé, som Løtveit betaler en høy pris for å gjennomføre. 14 f3 virker mer på sin plass.

14 - gxh4 15 Lh2 h3 16 f4 Sg4?!

Gir hvit anledning til 17 Lxg4! Lxg4 18 f5!, hvilket unngår også Løtveits oppmerksomhet.

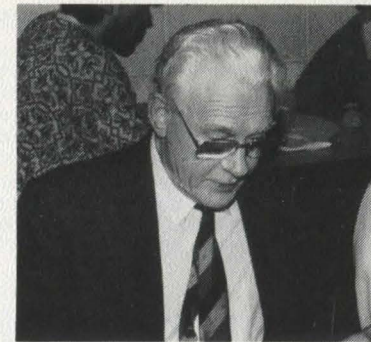
17 Lg3? exf4 18 Lxg4?! fxx3 19 Lxh3 Ld4+ 20 Kh1 Lxh3 21 gxh3 Dh4 22 Kg2 Lf2 23 Sd3 Tg8! 24 b3

Hva hvit gjør eller ikke gjør i en slik stilling spiller neppe noen særlig rolle. De som studerte ovenstående diagram inngående, fant nå kanskje:

24 - Dxe4+!! 25 Sxe4 Sh4+ 26 Kh1 g2+ 27 Kh2 Sf3#

Usedvanlig pent, men Lf2 "skjemmer" naturligvis mattbildet...

PÅ DET OPPRØRTE HAV

Vår observante Stjerneredaktør har merket seg at lille (sjakklig sett) jeg, som hvitsspiller har en ubendig trang til å forære bort en sentrumsbonde i åpningen. Om dette skyldes total kunnskapssvikt i åpningsteori eller en blind lidenskap for Blackmar-Diemer gambit (senere forkortet BDG) hos undertegnede, har han neppe vurdert. I alle fall har han bedt meg lage litt Stjernestoff om denne hasardiøse frekkis, om mine mulige erfaringer med, på død og liv, å spille annerledes enn Kasparov, og for den del Steinitz, skaperen av den moderne spillestil.

Jajamensan, om jeg ser forskjell på en mus og en elefant?? Det kan vel tenkes, men når sant skal sies, har musa følge med mange betydelig større skapninger. Eksempelvis har det internasjonale postsjakkforbund hatt tematurneringer i BDG med tusenvis av deltagere fra hele verden.

BDG er vel objektivt vurdert en tvilsom åpning, som knapt nok blir nevnt i de sjakklige encyclopedier. Men når de ærverdige teoretikere ikke gidder beskjeftige seg med BDG er ikke grunnen mangel på interessante eksempler og grundige analyser, men ganske enkelt at den ikke er spilt i noen stormesterturnering. En gang er den prøvet i en kandidatturnering, og da med bedrøvelig resultat.

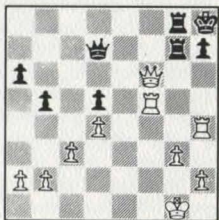
I det store utland, hvor kafésjakk er mer alminnelig enn her på berget, er BDG en svært så hyppig foreteelse, som gjerne benyttes av ressurssterke spillere med inngående kjennskap til analyser av Diemer, Gunderam, Teiler og Kampars. De har gjerne sine spesialvarianter klar mot svarts vanligste svarttrekk. For å si det med Bent Larsen: "Diemer-menigheten frembringer drabelige angrebspartier. Ikke korrekte, men pytl!" Hvit ofrer en sentral bonde og setter tilsynelatende sin egen konges sikkerhet på spill. På den annen side: Svart får gjerne uvante problemer pga. frekheten og voldsomheten i gambiten, og også andre psykologiske momenter kan få ham til å vingle.

Et tap mot BDG i et alvorlig parti er noe av det mest forsmadelige som kan vederfares en sjakkspiller, spesielt fordi svarts tap gjerne kommer fort og katastrofalt. Men like skjebnesvanger kan den være for hvit (bitter erfaring). Mister han et øyeblikk initiativet, en liten feil, et tempotap, og hans stilling ramler sammen som et korthus. Av dette skulle det være klart at den som vil sikre seg med mulighet for remis bør holde seg langt unna BDG. Det åpne spill og den raske utvikling, ofte med offerkombinasjoner, gir gjerne særdeles publikumsvennlige partier. Sikkert en årsak til at Diemers bok om

BDG "Vom ersten Zug an auf Matt" i sin tid ble noe av en bestselger.

Før jeg presenterer noen partieksemplere av mer garvede spillere, et par smakebiter fra egen praksis. Noen samling av tidligere triumfer og nederlag i omgang med BDG har jeg dessverre ikke, men her to kortpartier fra siste klubbturnering. Leif Gulliksen spiller sort:

1 d4 d5 2 e4 dxe4 3 f3 Her bør 3 Sc3 spilles først. 3 - Sf6 4 Sc3 exf3 5 Sxf3 Lg4 6 Lf4 e6 7 Sb5 Lb4+ 8 c3 Ld6 Her er vel 8 - La5 bedre. 9 Dd2 a6 10 Sxd6 cxd6 11 Ld3 Sc6 12 0-0 0-0 13 Lg5 Db6?? 14 Lxf6 gxf6 15 Dh6 Lf5 16 Lxf5 exf5 17 Dxf6 Dd8 18 Dxf5 med klar vinststilling, men Leif kjempet tappert videre til vi hadde denne stillingen hvor hvit truer matt i ett trekk etter tårnoffer på h7.

For syns skyld kunne man plassere en sort springer på c7. Sort i trekket spiller nå dronningen til e8 for å gardere tårnmatten på h5, men nå kommer en finesse som en øvet spiller ser i blinde, men som nok kan overses av et mindre trent øye: 30 Txxh7+ Kxh7 31 Dh4+ og matt i neste trekk.

"Vom ersten Zug an auf Matt!"

To runder senere var det Dreng Moi som fikk BDG-sjokk:

1 d4 d5 2 e4 dxe4 3 f3 exf3 4 Sxf3 Sf6 5 Sc3 c6 6 Lc4 e6 7 0-0 Le7 8 Se2 b6 9 c3 La6 10 Lb3 c5 11 Se5 Lxe2? 12 Dxe2 cxd4

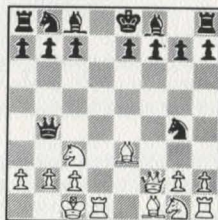
13 Sxf7 Om korrekt eller ikke, jeg sier som Larsen: Pyt! 13 - Kxf7 14 Dxe6+ Ke8 15 Df7+ Kd7 16 Lf4 Kc8 17 cxd4 Dxd4+ 18 Kh1 Lc5?? 19 Dc7? Om 18 - Sc6, så 19 Tac1 med vunnet stilling.

Så tar vi en titt på hva mer skarpskodde karer enn Stjernens 3.klassinger kan prestere.

SWAFFIELD - SCHMIDT

1 d4 d5 2 e4 dxe4 3 Sc3 Sf6 4 f3 exf3 5 Dxf3 Dxd4 6 Le3 Dg4 7 Df2 Db4 8 0-0-0 Sg4

9 Sd5 Dd6 10 Dg3 e5 11 Lg5 Sc6 12 h3 f6 13 Sxf6+ Sxf6 14 Txd6 Lxd6 15 Lxf6 gxf6 16 Dg7 Tf8 17 Le2 Sd8 18 Lh5+ Sf7 19 Dxf6 e4 20 Se2 Le7 21 Dg7 Le6 22 Sf4 Lxa2 23 De5 Kd8 24 Td1+ Ld6 25 Df6+ Ke8 26 Se6 Prøv å slå denne gampen med løperen, og sort er like ille ute. 26 - Le7 27 Sg7?

GRUNNVARIANTENE I BDG ER 1 D4 D5 2 E4 DXE4 3 SC3 SF6 4 F3 EXF3

5 Sxf3 g6 / e6 / Lf5 / Lg4 / c6 / b6 / c5 / h6 / Sc6

5 Dxf3 Dxd4 / c6 / g6 / e6 / Sc6 / Lg4 / Ld7 / Sbd7

5 gxf3 e6

Andre trekk enn 4 - exf3

4 f3 Lf5 / e5 / e3 / c5 / e6 / g6 / Sc6 / c6

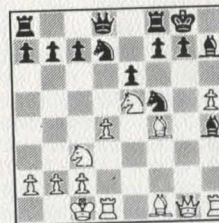
I den foran nevnte verdensturnering ble følgende varianter foretrukket (nevnt i rekkefølge av hyppighet):

1 d4 d5 2 e4 dxe4 3 Sc3 Sf6 4 f3 exf3	5 Sxf3 g6	I
" " " " " "	5 Sxf3 Lf5	II
" " " " " "	5 Dxf3 Dxd4	III
" " " " " "	5 Sxf3 Lg4	IV
" " " " " "	4 Lg5 Lf5	V
" " " " " "	3 Sc3 e5	VI
" " " " " "	3 Sc3 Sf6 4 f3 exf3	VII
" " " " " "	4 f3 Lf5	VIII

I neste parti må den tyske stormester Wolfgang Unzicker bite i gresset.

ENGLER - UNZICKER

1 d4 Sf6 2 f3 d5 3 e4 dxe4 4 Sc3 Lf5 5 fxe4 Sxe4 6 Df3 Sd6 7 Lf4 e6 8 0-0-0 Sbd7 9 g4 Le6 10 De3 Le7 11 Sf3 0-0 12 h4 h5 13 Se5 Lh7 14 gxh5 Sf5 15 Dg1 Lxh4

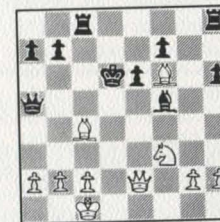

16 Sg6 fxxg6 17 hxg6 Lxg6 18 Dxxg6 Df6 19 Dg4 Sh6 20 Lxh6 Dxxh6+ 21 Kb1 Tf4 22 Dh3 Taf8 23 Lc4 T8f6 24 Se2 Te4 25 Ld3 Txe2 26 Lxe2 Sf8 27 Dxxh4 1 - 0

Tilslutt en smakebit med selveste fanebæreren for BDG involvert, denne gang riktignok som fører av de sorte brikkenne. Et korr.parti med Diemers egne kommentarer.

SARGENT - DIEMER

1 d4 d5 2 e4 dxe4 3 Sc3 Sf6 4 Lg5 Lf5 5 f3 Sbd7 6 Lc4 h6 7 Lh4 c6 8 De2 Da5 9 0-0-0 exf3 10 Sxf3 e6 Her måtte jeg, om godt eller ikke, sjaltet inn 10 - g5. Nå havner hvit i en ren offer-rus! 11 d5 cxd5 12 Sxd5 Tc8 Nok det eneste. 13 Sxf6 gxf6 14 Txd7 Kxd7 15 Lxf6 Ld6 16 Td1 Kc7 17 Txd6 Kxd6 Her er alt som ønskes kan - bare ingen retrettbrems!

Diemer skriver videre: "Så langt stillingen idag - partiet er ennå ikke avsluttet. Hvordan vil det gå videre?? Vi er spent!" Stjerneverdenens lesere oppfordres til å "spå", og jeg ønsker dere god fornøyelse med analysene.

Per Warendorph

TURNERINGS- RESULTATER:

NB: Ny korttidsturnering starter 1/9, mens 22 og 24/9 er startdatoene for klubbmesterskapet. Klubbmesterskapet i lynsjakk går 8 og 10/12, og 10-minutters turneringer spilles 1 og 3/12. Start forberedelsene øyeblikkelig!

1	Gustav Gudbrandsen	2042	+19	+07	+05	+02	+13	+03	+11	-04	+09	8
2	Ole Scott Knudsen	1940	+12	+06	+13	-01	+07	+11	=03	+08	=04	7
3	Lars Kjølberg	2149	=04	+09	+18	+08	+05	-01	=02	+07	=12	6½
4	Odd Flater	1964	=03	+17	-11	+15	+12	-07	+08	+01	=02	6
5	Leif Kverndal	1771	+09	+19	-01	+18	-03	-13	+10	+11	+07	6
6	Sten Tronrud	1777	+18	-02	-07	-12	+10	=16	+14	+wo	+13	5½
7	Ole Lepperød	1746	-17	-01	+06	+14	-02	+04	+13	-03	-05	5
8	Dag Henning Larsen	1899	+16	-13	+10	-03	+19	+12	-04	-02	+17	5
9	Jan Henrik Johnsen	1925	-05	-03	-12	+wo	+15	+19	+16	+13	-01	5
10	Tomm Gulliksen	1554	+wo	-11	-08	+19	-06	+15	-05	+17	+14	5

11 Kjell Juul 4½ 12 Thomas Barth 4½ 13 Leif Andersen 4 14 Bernt Kirkebø 15 Morten Løken 3½ 16 Steinar Johansen 3 17 Mary Klinge 2½ 18 Roger Prøysmo 2½ 19 Sverre Solberg 2

1	Jan Nyaas	1312	+41	+27	=30	+07	=06	+09	+04	=02	+03	7½
2	Milan Kutrovac		=12	+32	+27	+30	=15	+10	+06	=01	+08	7½
3	Per Warendorph	1543	=16	+04	-24	+17	+11	+30	+12	+06	-01	6½
4	Mats Bergstrøm	1316	=21	-03	+20	+40	+24	+15	-01	+16	+11	6½
5	Elling Lundesgaard	1239	+39	+19	-07	+14	-10	+23	+30	+12	=06	6½
6	Dreng Moi	1444	+31	+17	+11	+23	=01	+07	-02	-03	=05	6
7	Valter Buffelen	1454	+38	+18	+05	-01	+13	-06	+09	-08	-14	6
8	Ragnar Salamonsen	1429	-14	+25	+34	-10	+40	+16	+15	+07	-02	6
9	Leif Gulliksen	1416	+33	-30	+31	+16	+23	-01	-07	+20	+15	6
10	Rudolfo Rodriguez	1117	-19	+39	+38	+08	+05	-02	-14	=13	+21	5½
11	Arne Edgard	1228	+20	+35	-06	=13	-03	+36	+26	+14	-04	5½
12	Are Bjarke		=02	-24	+32	+21	+36	+26	-03	-05	+29	5½
13	Tom Lilland	1414	+25	+14	-23	=11	-07	+24	=20	=10	+18	5½

14 Dchito Abainza 5 15 Olav Grande 5 16 Liv Trude Kumle 5 17 Trond Bråthen 5 18 Karl Petter Sørvang 5 19 Sneidar Gudjonsson 5 20 Simon Gulliksen 4½ 21 Tore Raabel 4½ 22 Ivar Stensrud 4½ 23 Ivar Schmidt 4 24 Anders Nyheim 4 25 Terje Jakobsen 4 26 Niels Anthonisen 4 27 Kjell Roseth 4 28 Hans O Paulsen 4 29 Johannes Ugland 4 30 Frank R Olsen 3½ 31 Olle Vik 3½ 32 Ove Breiby 3½ 33 Sven Harberg 3½ 34 Heidi Larsen 3 35 Frank Larsson 3 36 Johan Gundersen 3 37 Tor Eie 3 38 Helene Jensen 2 39 Trond Bjerknes 1 40 Karl Claes 1 (trakk seg etter 6 runder) 41 Trond Bjørnsland 0 (trakk seg etter 3 runder)

KORTTIDSTURNERING, JANUAR 1987

KLASSE M+1+2

1 Thomas Tangen 6½ 2 Odd Flater 6½ 3 Ole Lepperød 6 4 Dchito Abainza 6 Terje Hoff 5½ 7 Dag Henning Larsen 5½ 8 Leif Kverndal 5 9 Tor Henriksen 5 10 Svein Karlsen 4 11 Sten Tronrud 4 12 Svein Erik Ruud 4 13 Lars Kjølberg 3½ 14 Leif Andersen 3½ 15 Roger Prøysmo 3 16 Harald Klæboe 17 Sverre Solberg 2½ 18 Thomas Barth 2

KORTTIDSTURNERING, JANUAR 1987

KLASSE 3+4

1 Dchito Abainza 8 2 Dreng Moi 7½ 3 Valter Buffelen 5½ 4 Karl Claes 5½ 5 Edvin Eidså 5 6 Hans O. Paulsen 4½ 7 Sven Harberg 4½ 8 Arne Edgard 4½ 9 Anders Nyheim 4½ 10 Johannes Ugland 4 11 Helge Berge 4 12 Tom Lilland 3½ 13 Leif Gulliksen 3 14 Ragnar Salamonsen 3 15 Trygve Lindsjörn 3 16 Helene Chr. Jensen 2 17 Olle Vik 1 18 Frank Robert Olsen 0

TEMATURNERING 1987

KLASSE 1+2

1 Odd Flater 5 2 Per Erik Holsten 4 3 Roger Prøysmo 4 Leif Kverndal 3½ 5 Ole Lepperød 3 6 Tor Henriksen 3
10 deltakere

KLASSE 3+4

1 Tore Raabel 5 2 Anders Nyheim 4 3 Dreng Moi 3½ 4 Niels Anthonisen 3 5 Michael Johansen 3 6 Per Warendorph 3 7 Arne Edgard 2½ 8 Sven Harberg 2 9 Are Bjerke 2 10 Tor Eie 2 11 Heidi Larsen 12 2 12 Leif Gulliksen 2 13 Johannes Ugland 1

10 MIN. TURNERING APRIL 1987

KLASSE M+1+2

1 Per Omrvedt 6 2 Gustav Gudbrandsen 5½ 3 Lars Kjølberg 5 4 Tommy Sande 4½ 5 Ulf Teie 4½ 6 Kjetil Bergersen 4 7 Leif Kverndal 4 8 Ole Lepperød 4 9 Tor Henriksen 3½ 10 Terje Hoff 3 11 Reidar Johansen 3 12 Tom Lilland 2½ 13 Arne Hugo Bøe 2 14 Leif Andersen 1½ 15 Ivar Stensrud 1

10 MIN. TURNERING APRIL 1987

KLASSE 3+4

1 Milan Kutrovac 8 2 Dreng Moi 7½ 3 Ragnar Salamonsen 7½ 4 Leif Gulliksen 7 5 Tom Lilland 7 6 Ivar Stensrud 7 7 Trond Bråthen 6 8 Harry Hansen 6 9 Sven Harberg 3 10 Johannes Ugland 3 11 Tor Eie 2 12 Ivar Schmidt 2

KORTTIDSTURNERING APRIL 1987

KLASSE M+1+2

1 Petter Stigar 7 2 Odd Flater 6½ 3 Tor Henriksen 6 4 Lars Kjølberg 5½ 5 Reidar Johansen 5 6 Dchito Abainza 5 7 Torbjørn Halse 3 8 Ole Lepperød 3 9 Roger Prøysmo 2½ 10 Edvin Eidså 1½

KLASSE 3+4

1 Tom Lilland 8 2 Per Warendorph 7 3 Sven Harberg 6½ 4 Harry Hansen 5 5 Dreng Moi 5 6 Tor Eie 5 7 Ragnar Salamonsen 4½ 8 Anders Nyheim 4 9 Ivar Stensrud 3½ 10 Johannes Ugland 3½ 11 Trond Bråthen 3½ 12 Ivar Schmidt 2 13 Helene Chr. Jensen 1½ 14 Sven Erik Røed 0

STJERNESPILLER!

Vennligst forlat lokalet i den stand du ønsker å finne det!

DAS EWIGE WIEDERKEHR DES GLEICHEN..

Oslo Schakselskap vant Østlands-seriens 1. divisjon, mens Stjernen mistet sitt abonnement på 7.-plassen. og havnet på 8.

ANNONSE:

LUDVIGSENS DESINFEKSJONSBYRÅ
TLF: 92 44 33

Å vinne et postsjakkparti...

..har alltid stått for meg som noe av en umulighet, idet velkjente forstyrrelsesfaktorer som tidspres, kondisjons- og konsentrasjonssvikt spiller minimale roller i denne unektelig særegne formen for sneglesjakk. Når jeg derfor en sjelden gang finner et kort med teksten "opp-gitt" i postkassen, er jeg hver gang tilbøyelig til å tilskrive begivenheten mirakelstatus; dette tiltross for at postsjakkspillere er mennesker, og som sådan feilbarlige. Det har seg nemlig slik at man skal gjøre mange og store feil før det går aldeles galt, og denne sannhet

tror jeg innses tydeligere i post- enn i brettssjakk. Den grunnløse optimisme vi alle kan gripes av i den hektiske nærkamp (og som har avstedkommet så mangt et ulykkelig resultat), er man stort sett beskyttet mot med postsjakkpartienes langsomme rytme. Det er under leselampens rolige lys man får den beste anledning til å fortvile over motstanderens tilsynelatende uutømmelige ressurser. Følgende parti fra fjorårets norgesmesterskap er ment å peke på hvor meget galt den ene part må gjøre for at den andre med slit og møye skal kunne opparbeide en avgjørende fordel:

på h7, og derfor ville teoretisk trekket 13 Tae1 vært konsekvent. Svart kan imidlertid forsvare seg: 13 - Tab8 14 Sxc6 (14 Dh3 Sxd4 15 Lxd4 e5) 14 - Lxc6 15 Dh3 Tfd8! Et fint forsvarstrekk med to poenger, hvorav det ene er å ta brodden av et kvalitetsoffer på f6. 16 e5 dxe5 17 fxe5 Dxe5 18 Lb6 Txd3! Og her kommer poeng nr. 2: Etter 19 cxd3 (19 Dxd3 Dg5) Dd6 har svart utmerket kompensasjon for kvaliteten. Teksttrekket innleder en fase hvor hvit spiller temmelig tafatt, og lar svart få en liten, men klar, fordel uten sverdslag.

13 - Sxd4 14 Lxd4 Lc6 15 De2 e5 16 Le3

Hvit: Ole Smeby
Svart: Petter Stigar

Siciliansk, Scheveningen B 82

1 e4 c5 2 Sf3 e6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sxd4 Sf6 5 Sc3 d6 6 Ld3 Le7

Her er 6 - a6 med muligheter som 7 f4 b5 8 e5!? dxe5 9 fxe5 Sd5! (9 - Sfd7 10 Sxe6!) interessant, hvis man er tilbøyelig til å skape forviklingene istedet for å vente på dem.

7 0-0 0-0 8 Le3 a6 9 Kh1 Dc7 10 f4 Sc6 11 Df3 Ld7 12 a3 b5 13 h3?

Et meningsløst trekk. Tanken bak hvits 6. trekk er jo kort og godt at svart skal settes matt

16 fxe5 må være å foretrekke, men da Smeby tydeligvis var av en annen oppfatning, besluttet jeg meg til å forsøke å lure meg til en tempogevinst.

16 - Db7 17 Ld2 exf4

Det gikk. 18 - g6 og 19 - Sh5 er nå sannsynligvis grunnen til at hvit ikke slo med tårnet.

18 Lxf4 Tfe8 19 Tae1 Lf8 20 Df3 Te6 21 Te3

En riktig vurdering. Hvis hvit bytter av svartfelteren med 21 Lg5 osv., får han en strategisk bortimot tapt stilling.

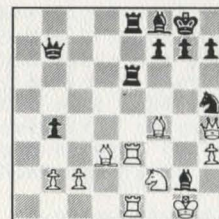
21 - a5 22 Tfe1 b4 23 axb4 axb4

Svarts fordel er ikke fullt så stor som man ved første øyeblikk kunne tro, og det ergret meg at hvit skulle kunne holde en viss balanse bare ved å gjøre passive trekk. Jeg overveide derfor det mer drastiske 23 - Dxb4, men hvit har kompensasjon etter 24 Sd5! Lxd5 25 exd5 Txe3 26 Txe3 Dxb2 (26 - Sxd5? 27 Dxd5 Dxf4 28 Tf3) 27 Lg5.

24 Sd1??

En overraskende grov feil. Etter 24 Sb1! Tae8 25 Sd2 d5 26 exd5 Lxd5 27 Df2 skulle det ikke være noe større i veien med hvit, og noe bedre enn 25 - d5 kunne jeg ikke finne.

24 - Tae8 25 Sf2 d5 26 exd5 Lxd5 27 Dg3 Sh5 28 Dh4 Lxg2+ 29 Kg1

Jeg hadde regnet med at denne stillingen skulle være lett vunnet, og ble naturligvis skuffet da det viste seg at veien til det hele poenget fortsatt syntes lang. Det direkte 29 - Txe3 30 Lxh7+ Kxh7 31 Dxb4+ Kg8 32 Txe3 Txe3 33 Txe3 Lf3 er lite effektivt, da svart ikke får or-

ganisert diagonalbatteriet, og 29 - g6 var en svekkelse jeg satte pris på å unngå. Etter en lengre tenkepause besluttet jeg meg for den naturlige

29 - Lf3 30 Txe6

Nøyaktigere er 30 Sg4 Dd5 31 Txe6 Txe6 32 Txe6 fxe6 33 Le5 (33 Lg5) Lc5+ 34 Kf1 Lxg4 35 hxg4 hxg4 Dxe5 36 Dxb4 (36 gxh5 Df6+ 37 Dxf6 gxf6, og svart får to sammenhengende fribønder.) 36 - Df6+ med sjanser, men klart virker det ikke.

30 - Txe6 31 Txe6 fxe6 32 Le5(?)

En behagelig overraskelse. Nødvendig var 32 Sg4 (hvit står så vanskelig at han må bruke alle offiserene og håpe det beste. Noe alvorlig kongegangrep klarer svart neppe å få istand.) med mulig overgang til ovennevnte variant, men med den valgte trekkrekkefølge har svart ekstramuligheten 32 - Df7.

32 - Da7!

Først her mente jeg å ha fast fisk. Dronningen trenger inn i hvits stilling med veldig kraft!

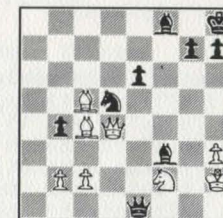
33 Lc4 De3! 34 Dd4

34 Lxe6+?? Kh8 35 Dd4 De1+ 36 Kh2 Df1 med matt i neste.

34 - De1+ 35 Kh2 Kh8 36 Lb8

Like godt som noe annet. Det er ikke stort hvit kan gjøre.

36 - Sf6 37 La7 Sd5 38 Lc5

38 - Se3!

0 - 1

En fin avslutningsmanøver. Poenget er 39 Dh4 Sf5 40 Df4 Ld6!, og da 40 Dd8 De5+ koster offiser, ga Smeby opp.

Prinsipielt tror jeg imidlertid ikke man bør "stole på teknikken" i postsjakk; det er nemlig forstemmende mange stillinger som lar seg forsvare med flid og nøyaktighet (hvilket krever tid, men det har jo postsjakkspilleren nok av!). Er man ute etter hele poeng, må man satse på temmelig ubalanserte stillinger (noe som forklarer hvorfor gode forsvarspillere ofte gjør det godt innenfor denne grenen), og håpe at forviklingene vokser motstanderen over hodet. En annen metode, sikrere men betraktelig mer arbeidskrevende, er å gå på jakt etter feil i teoretikernes vurderinger, og i de mindre beferdete strøk av åpningsteorien kan man, som alle vet, ofte være heldig. Mitt parti mot Arild Johansen, også fra 86-mesterskapet, representerer en av de ytterst få anledninger hvor det har lyktes meg å korrigere selveste encyclopedien:

Hvit: Petter Stigar
Svart: Arild Johansen

Dronninggambit, Utvidet fianchetto D 66

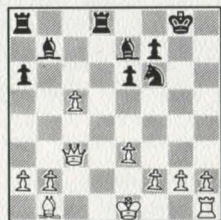
1 d4 Sf6 2 c4 e6 3 Sc3 d5 4 Lg5
Le7 5 Sf3 0-0 6 e3 h6 7 Lh4 Sbd7
8 Tc1 c6 9 Ld3 dxc4 10 Lxc4 b5
11 Ld3 a6

Variantens moderne klassiker er Fischer - Spasskij (12) 1972, som fortsatte 12 a4 bxa4 13 Sxa4 Lb4+ 14 Sd2 Da5 15 Sc3 c5 16 Sb3 Dd8 17 0-0 cxd4 18 Sxd4 Lb7 19 Le4! Db8! Naturligvis er dette utmerket for hvit; etter f.eks. 20 Sc6 Lxc6 21 Lxc6 Ta7 22 Lg3 holder jo løperparet svart under konstant press. Men for å komme tilbake til de innledende beklagelser: Fordeler av denne art kan være vanskelige å realisere mot en motstander som har gunstige tidsmessige betingelser. Jeg undersøkte derfor alternativet 12 Lb1, og gledet meg stort da jeg oppdaget at den offisielt anbefalte vei førte svart like i ulykken.

12 Lb1 c5?!

12 -Lb7 avfeies i min gamle encyclopedi (1977) med 13 Dc2 Te8 14 Se5! c5 15 Td1!, men 13 - c5! nevner kapittelforfatteren Judovič ikke. (Trekket behandles heller ikke i Taimanovs "Damengambit bis Holländisch" som han stort sett innskrenker seg til å sitere.) Etter 14 dxc5 b4! 15 Sa4 Le4 utnytter hvits temmelig optimistiske dronningplassering, og vinner bonden tilbake etter 16 Dc4 Lxb1 17 Txb1 Da5 osv.

Hvit må derfor sette sin lit til det skarpe 15 Td1 g5! (Bare slik får svart nok materiell for dronningen.) 16 Sxg5 hxg5 (16 - bxc3 17 Sh7! Le4 18 Sxf6+ Sxf6 19 Txd8 Lxc2 20 Txf8+ Kxf8 21 Lxc2+) 17 Lxg5 bxc3 18 Lxf6 Sxf6 19 Txd8 Tfxd8 20 Dxc3

(Analysediagram)

Svart har tårn og to lette for dronningen, mens hvit har koordinasjonsproblemer og fire merbønder, som imidlertid står lagelig til for hogg. I Bukič - Durič 30/555 sto svart bedre etter 20 - Tac8 21 b4 a5 22 a3 axb4 23 axb4 Sd5. (For fullstendighetens skyld: I Vladimirov - Ubilava 32/535 skjedde det merkelige 20 - a5 21 0-0 Tac8 22 Dxa5.)

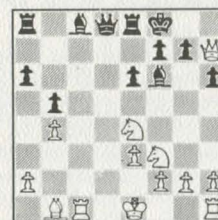
Jeg håpet selvfølgelig at Johansen ikke leste sin informator, og at han, om han så gjorde, dog ville føle seg mer tiltrukket av den jevne landevei.

13 dxc5 Sxc5 14 Dc2 Te8 15 Lxf6!
Vi forflytter oss herved til en fotnote.

15 - Lxf6 16 Dh7+ Kf8 17 b4
Sd7(?)

Det sedvanlige krav til en kommentator er at han i det minste skal kunne peke på det kritiske punkt hvor den tapende part begår den avgjørende feil, og hvorefter alt er tapt. Det er i dette tilfelle - tross anstrengelser - ikke lyktes meg, men jeg har dog dannet meg den oppfatning at svart herefter er uten tilstrekkelige ressurser. Sterkere er 17 - Lb7! 18 0-0 (18 bxc5 Da5!) 18 - Lxf3 19 gxf3 (19 bxc5 Lxc3 20 Txc3 Lc6) 19 - Lxc3 20 Txc3 Dg5+ 21 Kh1 Sd7 22 Le4 Ta7 23 Tg1, hvorefter svart kan kjempe, selvom hvit såvidt jeg kan se vinner g-bonden.

18 Se4 Sb6

19 0-0!

En "nyhet" i forhold til det i boken angitte 19 Sxf6+ Dxf6 20 Tc7 Ld7 med uklart spill. Kan leserne finne en vei ut av svarts uføre? Johansen fant ingen:

19 - Ta7 20 Tfd1 Td7 21 Txd7
Lxd7 22 Sd6 Sd5 23 Sxe8 Lxe8 24
Td1 Dc7 25 a3 Lb2 26 Sd4 Lxa3 27
Dh8+ Ke7 28 Dxc7 Lxb4 29 Sxe6
Kxe6 30 La2 1 - 0

RESULTAT FRA DAMEKLASSEN:

1 IM Nina Høiberg, Danmark 6½ 2
Christina Nyberg, Sverige 5 3
Borislava Borisova, Sverige 5 4
Eva Johansson, Sverige 3½ 5 Ingrid
Dahl, Norge 2½ 6 Mary Klengen,
Norge 2½ 7 Urda Vogel, Finland
2 8 Merete Haahr, Danmark
1½.

Mary Klengen refererer:

NORDISK SONETURNERING PÅ
GAUSDAL HØIFJELLSHOTELL
9-18/1 - 87

Dameklassen ble noe redusert på grunn av at Færøyene og Island ikke kunne stille opp. Det ble derfor bare 7 runder, og vi kunne reise hjem allerede lørdag 17. januar.

I dameklassen skulle de to første gå videre til intersoneturneringen. IM Nina Høiberg; Danmark, med ELO 2280 og IM Borislava Borisova, ELO 2210, var nok regnet som sikre favoritter, men Christina Nyberg snek seg foran Borislava. Disse to var begge fra Sverige.

Jeg for min del var litt redd for betenkningsstiden: 40 trekk på 2 timer og ytterligere 20 trekk på neste time - kontinuerlig spilletid 6 timer! Noen forhåpning om god plassering hadde jeg ikke, men ønsket ihvertfall å ta ett eller to poeng... Det skulle forøvrig vise seg at jeg fikk problemer med klokken i et par partier, men det var jo fint å slippe hengepartier også.

Arrangementet gikk knirkefritt, og vi damene var på grunn av plassmangel innkvartert på Skeikampen hotell. Vi måtte derfor gå frem og tilbake morgen og kveld, unntatt når gradestokken viste ca. -30. Det var fryktelig glatt, og glatte sko hadde vi også, så det ble mange benbrudd. Her tror jeg forøvrig at jeg toppet listen.

Hvit: Mary Klengen
Svart: Eva Johansson

DRONNINGINDISK

1 d4 Sf6 2 c4 e6 3 Sf3 b6 4 e3
Lb7 5 Ld3 d5 6 0-0 Sbd7 7 b3 Ld6
8 Lb2 0-0 9 Sbd2 c5 10 Te1 Tc8
11 e4 dxe4 12 Sxe4 Le7 13 De2
cxd4 14 Sxd4 Sc5 15 Sxc5 Lxc5 16
Sc2 De7 17 a3 Tfd8 18 b4 Ld6 19
Tad1 Lb8 20 Se3 Dc7 21 Sf1 Dc6
22 f3 Sh5 23 Le4 Her spurte jeg
om remis, men fikk avslag. 23 -
Db7 24 Lxb7 Dxb7 25 Txd8+ Txd8
(Forts. s. 15)

STJERNEN GRAND PRIX

13-12-86

Stjernens første Grand Prix-turnering forløp glatt og knirkefritt under ledelse av Trond Schjetne, Harry Hansen og Leif Gulliksen (se bildet til venstre på neste side). 44 deltagere utgjorde ingen hard prøve for Stjernens rommelige lokaler; ei heller for turneringsledelsen som var forbilledlig hurtig med rundeoppsettene.

Turneringen ble forøvrig annonsert som en 5-runders, men måtte helt på tampen utvides til 6, da den ellers ikke ville bli registrert i GP-sammenheng. Denne unøyaktighet blir neppe gjentatt når Stjernen arrangerer sin neste hurtigsjakkturnering. Det blir forhåpentligvis ikke lenge til.

Hjemmeseieren gledet ikke minst redaktøren, muligens også flere.

Hvit: Sverre Johnsen
Svart: Petter Stigar

Siciliansk m. b3 B 22

1 e4 c5 2 Sf3 e6 3 b3 Sc6 4 Lb2
d6 5 Lb5 Ld7 6 0-0 Sf6 7 Te1 Le7
8 d4 cxd4 9 Sxd4 0-0 10 Lf1 a6
11 c4 Db6 12 Sc2 Tfd8 13 Sc3 Da7
14 Se3 Te8 15 Dd2 Tad8 16 Tad1
Se5 17 h3 Lc6 18 Dc2 Db8 19 Kh1
b5 20 cxb5 axb5 21 b4 Tc8 22 Db1
Db7 23 f3 Sg6 24 g3 h5 25 h4 Db8
26 Kg2 Tcd8 27 Ld3 Se5 28 f4
Sxd3 29 Dxd3 d5 30 exd5 Sxd5 31
Kh2 Sxf4 32 De3 Sg2 33 De5 Sxe1
34 Txe1 Td2+ 35 Te2 Lf6 36 Dxb5
Lf3

0 - 1

1 Petter Stigar, Stjernen	2284	+23	+20	+08	+09	+02	=04	5½
2 Sverre Johnsen, Kongsvinger	1930	+12	+13	+07	+05	-01	+15	5
3 Petter Haugli, Moss	2317	+21	+31	+11	+19	-04	+06	5
4 Trond M Thorgersen, Tempo	1989	-28	+42	+29	+10	+03	=01	4½
5 Per Omtvedt, Stjernen	2097	+38	+39	+22	-02	=09	+16	4½

6 T Sande OSS 4 7 V Poulsson Stjernen 4 8 K M Haug Sjakkam. 4
9 T A Bratvold 1911 4 10 D Drahus Asker 4 11 P Glenne 1911 4 12
P Middelthon Bærum 4 13 T Hoff Stjernen 4 14 T Gulliksen Stjernen
4 15 K E Johansen Moss 3½ 16 L E Andersen Brønnøysund 3½ 17 O Chri-
stoffers Stjernen 3½ 18 T Tangen Stjernen 3½ 19 G Sørseth OSS 3
20 O Lepperød Stjernen 3 21 D Abainza Stjernen 3 22 L Gulliksen
Stjernen 3 23 K H Gundersen Strømmen 3 24 T Iiland Stjernen 3 25
A Lundstad Konnerud 3 26 P H Wibe OSS 3 27 Ø Dannevig OSS 3 28
A Borch OSS 2½ 29 O Ristesund OSS 2½ 30 T Lindsjørn Ski 2½ 31 S
Bjerke Otta 2½ 32 L Kvernådal Stjernen 2½ 33 K Olsen Sogndal 2
34 R Schie Sjakkam. 2 35 H J Brotnov Ås 2 36 K Olsen Drammen 2
37 T N Barstad Kr.Sand 2 38 O SiljobergÅsen Nordstrand 1½ 39 O Vik
Stjernen 1½ 40 R Salamonsen Stjernen 1½ 41 J Svindahl Sjakkam. 1
42 A Pettersen NKL 1 43 R Yndesdal Nittedal 1 44 H Jensen Stjernen

Til venstre: Johnsen-Stigar, i midten den omtalte, dyktige turneringsledelse og til høyre en salig smilende Petter Haugli, vinner av årets Åpne NM m.m.

EN ARBEIDSBOK!

"Begge våre skandinaviske naboland har en blomstrende sjakk-litteratur, men over den norske ligger Jostedalsbreen."

Disse ord av André Bjerke var pinlig aktuelle inntil ganske nylig. Norge har lidd under savnet av en Jens Enevoldsen, en Bjørn Nielsen og (ikke minst!) en Nimzowitsch. Mangelen av en Collijn har vært følbar, og en tidsskriftstradisjon som representeres av det gamle "Tids-skiftet för Schack" og som så briljant videreføres av "Schack-nytt", har vi aldri hatt. (Forskøkene på å etablere et sjakklig "fagtidsskrift" i Norge har ennå ikke ført frem!) Oversettelser av utenlandske kvalitetsbøker har det også vært smått med.

Klingen - Johansson, forts..

26 Le5 Sf4 27 Lxf4 Lxf4 28 Td1
Dc7 29 Txd8+ Dxd8 30 De4 g5 31
g3 Lc1 32 a4 Dd7 33 Dc2 Dd4+ 34
Kg2 La3 35 Db3 Lb2 36 c5 Kf8 37
cxb6 axb6 Her ble jeg spurt om
remis og av slo. 38 a5 b5 39 a6
Lc1 40 Dc2 Le3 41 Sxe3 Dxe3 42
Dc5+

1 - 0

Nok har enkelte hatt både vilje og evne til å gjøre noe med den tingenens sørgelige tilstand, men den store byggen - visse dype mentalitetstrekk hos det "store" publikum - har så langt vist seg uovervinnelig. Sjakk er for eksempel ikke nyttig i den forstand at sjakkpartier regnes med til det brutto nasjonalprodukt. Dessuten har sjakk alminnelig status av hobby, og en eventuell skepsis til bøker blir naturligvis skjerpet når det er hobbybøker det er snakk om.

Slik ville det rimeligvis fortsett om ikke Simen Agdestein hadde dukket opp. Man kan på den sjakklike idealismes vegne beklage at det er slike faktorer, og ikke Saavedras studie, som virker fremmede på den alminnelige sjakkinteresse, men slik er nå engang menneskene. Man får takke forsynet for at Agdestein også spiller fotball med kyndighet og fremgang, slik at man forstår at det går an å konsentrere seg om sjakk, og samtidig forbli nogenlunde normal.

Med andre ord: Det måtte en Simen til for å bringe liv i den omtalte Jostedalsbreen, og resultatene er allerede tydelige. Fire norske bøker er kommet i løpet av kort tid. To av dem omhandler karakteristisk nok en annen ung og fremadstormende

mester; en viss Kasparov. Dette gjelder "Angrep i sjakk" av Kasparov/Wade/Johansson, oversatt av Thor Støre og med et forord av Simen Agdestein som sammen med Knut Helmers står som konsulent og dessuten som medforfatter av siste kapittel; Helmers/Agdesteins beskrivelse av "Maratonmatchen". Helmers har dessuten fått gitt ut en egen bok, "Revansjen som glapp", om den siste VM-matchen. Dertil har Sigurd Heiestad, med assistanse av den dynamiske og produktive Øystein Brekke, kommet med en bok om verdensmestrene gjennom tidene. Bok nr. 4 - dagens egentlige tema - er "Sjakkleksjoner med Simen Agdestein". Knut Helmers, som har arbeidet meget sammen med Agdestein og dessuten sekundært ham ved en rekke viktige anledninger, kommenterer 12 av stormesterens partier.

Boken er ingen biografi, ei heller noen dramatisk beskrivelse av Agdesteins karriere. Helmers diskuterer kun det som skjer på brettet, og det med sedvanlig grundighet og pedagogisk sans. Denne siste ytrer seg blant annet i bokens 4-deling. Partiene er samlet i tematiske grupper: "Klassisk spillestil", "Hvordan lære seg en åpning", "Fribonden i sentrum" og "Den arbeidssomme løperen". Hver av disse får én sides introduksjon; i undertegnedes øyne noe knapt, skjønt forfatteren skal ha all ros for sin konsise, svadafriske stil. Spesielt i del 2 - "Hvordan lære seg en åpning" - kunne det vært morsomt om Helmers hadde gløttet på døren til "verkstedet".

Imidlertid: Tonen er saklig og bevisst ikke-intim; det dreier seg om Agdesteins partier, punktum. Men det gjør det som sagt til gangs. Oversiktlig og til dels underholdende partistoff er med sikker hånd blandet med mer komplisert, som unektelig stiller visse krav til leserens tid, tålmodighet og nivå. Her må man legge merke til forfatterens formaning i forordet: La dette bli en arbeidsbok!

Og det blir det. Det hadde neppe vært noe i veien for ved siden av dette å anstille visse betraktninger angående Agdesteins sjakklike utvikling og spillestil, skjønt Helmers innledningsvis bemerker at det er ".vanskelig, for ikke å si håpløst, å sette merkelapp på Simen." De karakteristikker som dog gis er belysende, men kunne muligens vært flere. Uten på noen på noen måte å ville dadle forfatteren hans stramme ramme, vil jeg nevne at et saklig preg og en noe mer "personlig" tone neppe er uforenlige.

Min definisjon av "bok" er vid nok til å omfatte dette NSFUs riktige pene og innbydende 80-siders hefte (Sats og teknisk produksjon: Øystein Brekke). Mange notater blir det imidlertid ikke plass til i "arbeidsboken", noe som muligens vil bli rettet på hvis noen av våre skandinaviske naboer skulle finne på å oversette verket. Det synes undertegnede langt fra usannsynlig av boken skulle kunne bli denne utvilsomme ære til del.

PeSt

